№1 (7) / 2022
қаңтар / январь

Республикалық ғылыми-әдістемелік журнал
Республиканский научно-методический журнал

Педагогикалық қоғамдастық ХАБАРШЫСЫ
ВЕСТНИК педагогического сообщества

Педагогика және психология тарихы
История педагогики и психологии

Білім берудегі инновациялар
Инновации в образовании

Білім берудің мәселелері мен болашағы
Проблемы и перспективы образования

Оқытудың заманауи әдістемелері мен технологиялары
Современные методики и технологии обучения

Педагогикалық тәжірибе
Педагогический опыт

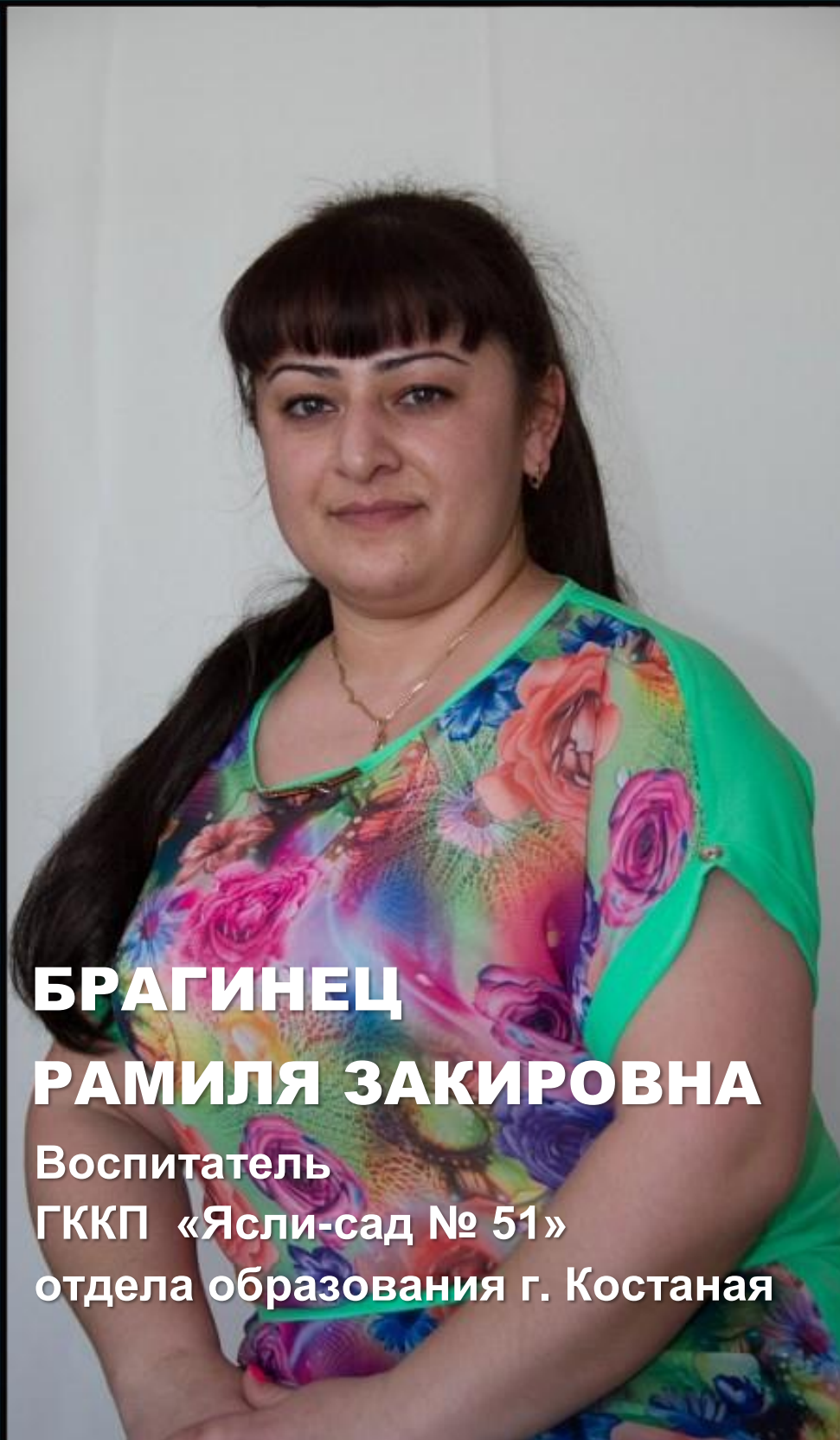

БРАГИНЕЦ РАМИЛЯ ЗАКИРОВНА

Воспитатель
ГККП «Ясли-сад № 51»
отдела образования г. Костаная

Республикалық ғылыми-әдістемелік журнал
Педагогикалық қоғамдастық
ХАБАРШЫСЫ
Республиканский научно-методический журнал
ВЕСТНИК
педагогического сообщества

Мерзімді баспасөз басылымын, ақпарат агенттігін және желілік басылымды есепке қою туралы
КУӘЛІК
№ KZ40VPY00031319 – 18.01.2021 г.
(Ақпарат комитеті. Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігі)

Үш айда бір рет шығады.

2021 жылдан бастап шығады.

СВИДЕТЕЛЬСТВО
о постановке на учет периодического печатного издания, информационного агентства и сетевого издания
№ KZ40VPY00031319 – 18.01.2021 г.
(Комитет информации. Министерство информации и общественного развития Республики Казахстан)

Выходит один раз в три месяца

Издается с 2021 года

БАС РЕДАКТОР
Сулима Сергей Владимирович

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР
Сулима Сергей Владимирович

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ
Бодыкова И.Н., Галиуллин Р.Р., Дүйсенбаев А.Қ., Кусанова Б.Х., Миралиева А.Ж., Нуржанова М.Н., Сұлтан Ж.И., Токжанова А.М.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ
Бодыкова И.Н., Галиуллин Р.Р., Дуйсенбаев А.К., Кусанова Б.Х., Миралиева А.Ж., Нуржанова М.Н., Султан Ж.И., Токжанова А.М.

МАТЕРИАЛДАРДЫ ЖАРИЯЛАУ ТІЛІ
орыс, қазақ, ағылшын

ЯЗЫК ПУБЛИКАЦИИ МАТЕРИАЛОВ
русский, казахский, английский

ТАРАЛУ АУМАҒЫ
Қазақстан Республикасы

ТЕРРИТОРИЯ РАСПРОСТРАНЕНИЯ
Республика Казахстан

Жарияланған материалдар редакцияның көзқарасына сай болмауы мүмкін. Жарияланымдағы фактілер мен мәліметтердің шынайылығына авторлар жауап береді.
Материалдарды қайта басу редакцияның рұқсатымен мүмкін болады.

Опубликованные материалы могут не совпадать с точкой зрения редакции. Ответственность за достоверность фактов и сведений, содержащихся в публикациях, несут авторы.
Перепечатка материалов возможна только с разрешения редакции.

РЕДАКЦИЯНЫҢ МЕКЕН-ЖАЙЫ:
030000, Қазақстан Республикасы, Ақтөбе қ., 101 атқыштар бригадасы к., 8

АДРЕС РЕДАКЦИИ
030000 Республика Казахстан, г. Актобе, ул. 101 стрелковой бригады, 8

ҚҰРЫЛТАЙШЫ ЖӘНЕ БАСПАГЕР
© SEV&N-GROUP

УЧРЕДИТЕЛЬ И ИЗДАТЕЛЬ
© SEV&N-GROUP

Редакционная коллегия оставляет за собой право корректировки по ГОСТ 7.5.-98 «Журналы,сборники, информационные издания. Издательское оформление публикуемых материалов», ГОСТ 7.1-2003 СИБИД «Библиографическая запись. Библиографическое описание. Общие требования и правила составления».

Кайбалдина А. У., Сарин Б. У., Нөкешова Д. Ө.
ТАРИХ САБАҚТАРЫНДА КІРІКТІРІЛГЕН ОҚУ ІС – ӘРЕКЕТТІҢ ТИІМДІЛІГІ 102
Дамирова Л. В., Майорова А. Е.
ВНЕКЛАССНОЕ МЕРОПРИЯТИЕ: «ЗДОРОВО ЖИТЬ!» 104
Ионина Ю. А.
ПРОФОРИЕНТАЦИОННЫЙ ПРОЕКТ «ВОЕННАЯ ПРОФЕССИЯ – ДОСТОЙНЫЙ ВЫБОР» ДЛЯ УЧАЩИХСЯ КАДЕТСКОГО ДВИЖЕНИЯ «АЗАМАТ» ИМЕНИ ВОИНА-АФГАНЦА РАДИКА ЗАРИПОВА 108
Бишенова А.А.
«ҰЛЫ ДАЛА ЗАРЫ» 1930-1933 ЖЫЛДАРЫ ОРЫН АЛҒАН ҚАЗАҚ АШАРШЫЛЫҒЫ 112
Анисимова И. В.
МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГА КАЧЕСТВА ЗНАНИЙ УЧАЩИХСЯ ПО РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ (В РАМКАХ ЛИКВИДАЦИИ ПРОБЕЛОВ В ЗНАНИЯХ УЧАЩИХСЯ) 118
Илларионова И. Н.
ПЕДТЕХНОЛОГИИ НА УРОКАХ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ТРУДА 119
Демесинова А. Ж.
КҮЙЛЕРДІҢ РУХАНИ - ТӘРБИЕЛІК СИПАТЫ 124
Кульгарашева Г.Ж.
СЦЕНАРИЙ ЛИТЕРАТУРНОЙ ГОСТИНОЙ «И ЖИЗНЬ, И СЛЕЗЫ, И ЛЮБОВЬ…» 125
Агыбаева Г.М.
АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫНЫҢ «БІРІНШІ ҚАРАСӨЗІ» 127
Багачук С.В.
ИЗ ОПЫТА РАБОТЫ ПО АКТИВИЗАЦИИ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ ПРОБЛЕМНЫМИ МЕТОДАМИ ОБУЧЕНИЯ 130
Смагулова А.Е.
РЕКОМЕНДАЦИИ ПО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ УЧИТЕЛЕМ ИНДИВИДУАЛЬНОГО СТИЛЯ СВОЕЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ 132
Кожагельдинова Г. Н.
МАТЕМАТИКАДАН МӘНМӘТІНДІК ЕСЕПТЕРДІ ШЫҒАРУ 135
Исмагамбетова Г. К.
КОНСПЕКТ ИТОГОВОГО ЗАНЯТИЯ ПО ОСНОВАМ МАТЕМАТИКИ В СРЕДНЕЙ ГРУППЕ «ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ МИШКИ» С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИГРОВОГО НАБОРА «СЛАДКИЙ СЧЁТ» 137

фасада и планов с помощью геометрических фигур, фото – экскурсии в музеи, заочные экскурсии, интернет [7].

Обучающая и воспитывающая функция наглядного метода обусловливаются высокой эффективностью воздействия наглядных образов. Информация, представленная в наглядной форме, является наиболее доступной для восприятия, усваивается легче и быстрее. При современном усовершенствовании педагогической практики, считаю, что наглядность, выполненная самим учителем, играют важную роль в художественном образовании обучаемых. Стремлюсь по-новому, инновационно планировать свои уроки, совершенствоваться, активно работая с наглядными формами обучения.

Список использованной литературы

1. Н. Н. Ростовцев. Методика преподавания изобразительного искусства в школе. Просвещение, 1980. -239 с.
2. История Казахстана (с древнейших времен до наших дней) В 5 томах. Т.3. Алматы: Атамұра, 2010.
3. Г. М. Храпченко. История школы и педагогики Казахстана. Алматы: 1998. - 168с.
4. Руководство по критериальному оцениванию для учителей основной и общей средней школ: Учебно-метод. Пособие. / Под ред. О. И. Можаевой, А.С. Шилибековой, Д.Б. Зиеденовой. – Астана: АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы», 2016. - 56 с,
5. К. Таукенов. Осторожно волки. Перевод с казахского Зои Булановой. – Астана,2007. -480 с.
6. Илларионова И. Н. Программа обучения изобразительной деятельности младших школьников «Живое золото казахов – кочевников». Астана, 2017. -122 с
7. Источник: Дата: 12 мая 2011 http://www.vit.kz/ecology/1110-lyudi-priruchili-loshadey-na-ty.html, http://refleader.ru/jgeyfsatymerotr.html

КҮЙЛЕРДІҢ РУХАНИ - ТӘРБИЕЛІК СИПАТЫ

Демесинова А. Ж.
Домбыра сыныбының оқытушысы
КГКП ДМШ им. Қ.Аманжолова
Қарағанды қаласы

Музыка – адам сезімінің нәзік тілі, яғни адамдардың бір-бірімен эстетикалық тәрбие беруде адам өмірінде музыканың атқаратын ролі аса зор.Сондықтан жастарымызды музыка мәдениетіне тәрбиелеу ісін жан-жақты ойластырып, олардың музыкалық талғамын әрдайым дамытып отыруға мейлінше көңіл бөлуіміз керек. Осы ретте жастардың музыкалық шығармалар жөніндегі өскелең талап-тілегін барынша қанағаттандыру, олардың өнер сұлулығын терең сезінген биік талғамын тәрбиелеп отыру мәселелері арнайлы сөз етуді қажет етеді. Жас ұрпақтың бойына туған өлкесі мен халқына деген сүйіспеншілік қасиеттерді дарытуда музыка мен әдебиеттің байланыстылығы ерекше ықпал жасайтыны белгілі. Өйткені, ол жас өспірімнің рухани этетикалық, дүниетанымдық көзқарасын қалыптастырып, көркемдік сезімталдығын арттырады, талғам өрісінің дамуын зор үлес қосады. Әр халықтың эстетикалық дүниетанымын, өзіне тән өнер түрлеріне ерекшелінетін, музыкалық және орындаушылық, ақындық қасиеттерін, қабілеттерін, икемдерін тәрбиелейтін құрал – ұлттық аспаптар. Мысалы, бесік жыры, тұсаукесер, шілдехана, сүндет той, тілашар, тойбастар, беташар, жар-жар, сыңсу, жоқтау, жарапазан, батырлар мен махаббат жыры, қисса – дастан, толғау, айтыс, терме, ән, күй толып жатқан әдебиет пен өнер туындылары домбыра үнімен ұрпаққа жетіп, жалғасын тауып отырады. Ата–баба ұстаған бұл киелі домбыраны меңгеру арқылы өз даналықтарын өлместей мұра қылып, дамытпаған қазақ баласы кемде-кем десе болады.

Күй үні адамның тілі жетпейтін ішкі жан дүниесіндегі ойын жеткізіп, айнала әсемдік әлемін аялап қорғауға нәзік сезімен, көңіл-күйін түсінуге тәрбиеледі. Ұлы ұстаз халықтың өзі болды, шығармашылықпен айналысқан орындаушыларды өздері сынап, бағалап отырды. Сал, сері деп ат қойып айдар тақты. Тойлар мен жиындарға қос ат жіберіп алдырып, әнші, күйші жырауларды топ алдына шығарды. Әр ұлттық өзіндік жері мен суы, тілі мен мәдени ошағы, музыкасы мен поэзиясы, қолөнері мен тарихына сай мінез-құлқы да болады. Сондай мұраларға бай ел - қазақ халқы. Сақ, ғұн, үйсін, қаңлы, түрік, дешті қыпшақ - бәрі-бәрі осы ұлан байтақ, сахара даласында өмір сүріп, барлық мұрасы мен өнерін дамытып отырады. Он екі пернелі, екі шекті домбыраны \\/ ғасырда Арал теңізінің оңтүстігін ала орналасқан Хорезм маңындағы «Қой қырылған» деген жерде тасқа қашап салып кетуі – біз үшін өлместей мұра қылып қалдырған ата-бабаның ақылдылығы. Сондықтан тарих пен ауыз әдебиетін домбыра аспабының негізінен іздеу және оны оқу құралы ретінде пайдалану бүгінгі жас ұрпаққа ана тілінің маңызын жеткізудің ең тиімді жолы болар еді. Ата-бабалардың нақыл сөздері, күйлері мен әні, жыр мен толғау өсиеттері, айтыс, дастан сияқты толып жатқан өнер түрлері бізге домбыра аспабы арқылы жеткені мәлім. Қазақтың байырғы даласында ән ырғағының күрделі күйлерінің төкпе, шертпе болып

бөлінуі де біліктіліктің белгісі. Домбырада неше түрлі әуеннің әсерімен берілген сөз маржаны адамды балқыта, елжірете өзіне тартады.

Домбыра – адам тәріздес басы, екі құлағы, екі көзі, мойыны, екі ішекті сөйлейтін тілі бар ауыз әдебиетінің түрлі салаларын жеткізуші аспап. Домбыраның көмейінен күңірене құйылған күй, шыққан үн, пернеден қосылған дыбыс асыл сөздердің маржанын жинаған және оны кеудесіне сыйғыза білген көненің көзі. Киелі домбыра аспабының үні бар жерде жамандық иесі болмайды. Ол адамның рухани жан дүниесін музыка арқылы емдеп, мінез-құлқын жөндеуге, шығармашылықпен ізденуге, байсалды, сабырлы болып еңбек етуге үйретеді. Ауыздан - ауызға сөз маржанын домбвра арқылы жеткізіп, осы жанрлы орындай келе оны күрделілендіре түсуі талант иелерінің ісі. Ал оларды шығарушы мен орындаушыларды дала философтары деуге әбден болады. Домбыра үні арқылы сөз ұйқастары құралып сан түрлі өлең жолдары ауыз әдебиетіне үлесін қосты. Ауыз әдебиеті мен музыка үлгілері ертеде жас ұрпақты тәрбиелеуде өзіндік орын алған. Ата-ана баланы он үш жасқа дейін домбыра үнімен тәрбиелеп, өз ана тілінің қадір-қасиетін, мақал –мәтел, өсиет, нақыл сөздерін сол арқылы оның бойына сіңіре білген. Бүгінде осы ата-бабаның ұсталған ұлы жолынан адасқан сыңайымыз бар сияқты. Мектептерде білім деңгейі сапасының төмендеуіне жол берілді. Ұлттық сана сезімнен жұрдай болып, салт – дәстүр негізінде сабақ беру тәсілінен мүлдем айырылдық. Сондықтан музыкамен айналысқан балада жамандық қасиет болмайды, «Бұл ғылым» өзінің байсалдылығынан айрылған адамды түзеуге қызба адамды ылғи да бір қалыпта ұстауға, құдыреті әбден жетеді», деп Әл Фараби айтқандай, музыка арқылы ауыз әдебиетін қосарландыра сабақ берсек, көп жетіске жеткен болар едік. Домбыра тартуды үйрету ауыз әдебиетін дамыта оқыту болып табылады. Домбырада ойнау еңбектің үлкен түрі деуге болады. Ерте заманда неге бір адамда бірнеше қасиет болған, себебі олар музыканы түсініп, орындай әрі оны тыңдай білген. Қорқыт, Әл Фараби, Абай, Махамбет, Біржан, Мұхит, Құрманғазы, Тәттімбет, Сәкен, т.б. олар елі мен жерін, тілі мен діні, Рухани мәдениеті үшін барлық ой-қиялын жұмсады. Көзі ашық, көкірегі ояу, сезімі мен талғамы, психологиясы мен жан-дүниесі таза сезімтал жан музыка арқылы өзін де, өзгені де тәрбиелей алады.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

1.Ақселеу Сейдімбек "Қазақтың күй өнері"
2.Сүгір "Қаратау шертпесі"
3. Л.Хамиди, Б.Ғизатов "Домбыра үйрену мектебі"

СЦЕНАРИЙ ЛИТЕРАТУРНОЙ ГОСТИНОЙ «И ЖИЗНЬ, И СЛЕЗЫ, И ЛЮБОВЬ…»

Кульгарашева Г.Ж.
учитель русского языка и литературы
ГУ «Средняя школа №8»
(г.Актобе, Республика Казахстан)

Цели и задачи:

- формировать культурообразное мышление учащихся на основе интеграции знаний, полученных на уроках русского языка, чтения, истории, музыки; анализа и синтеза различных произведений искусства: литературы, музыки.
- обогащение духовного мира учащихся, коррекция их эмоциональной сферы;
- выявление одарённых и талантливых детей, занимающихся поэтическим творчеством;
- создание творческой среды;
- приобщение учащихся к самостоятельному чтению;
- развитие читательского интереса;
- развитие творческих способностей учащихся.

Ведущий 1: Добрый день, дорогие гости ! Сегодня наша литературная гостиная распахнула свои двери и рада приветствовать всех, кто собрался в этом зале. Уважаемые гости! мы отправляемся с вами в путешествие в прекрасный неразгаданный, таинственный мир словесного творчества.
(Вальс "Грибоедов") свечу зажигают

Огонь опять горит - то яркий свет мигает,
То тлеет медленно - а я пред ним читаю
Иль думы долгие в душе своей питаю.
И забываю мир - и в сладкой тишине
Я сладко усыплен моим воображеньем,
И пробуждается поэзия во мне:
Душа стесняется лирическим волненьем,
Трепещет и звучит, и ищет как во сне,
Излиться наконец свободным проявленьем...

Ведущий 2: Так пишет поэт из прошлого нам. А мы перенесемся в настоящее. Нашу встречу мы посвятим музе под названием Поэзия.

Ведущий 1: *Поэзия – чудесная страна,*
Где правит рифма целым миром!
Ей власть особая дана
Нас покорять звучаньем лиры!

Ведущий 2:
Она открыта тем, кто слышит